

Bygg, miljö- och
hälsoskyddsämnden i Värmdö
kommun
134 81 Gustavsberg

Lennart Strand ./ Bygg, miljö- och hälsoskyddsämnden i Värmdö kommun m.fl.
angående **strandskyddsdispens**

Bifogade handlingar översänds för kännedom och eventuellt yttrande.

Ert yttrande ska vara skriftligt och ha kommit in till mark- och miljödomstolen **senast den 9 november 2015**. I yttrandet ska domstolens målnummer M 58-15 anges.

Om Ni inte svarar kan målet ändå komma att avgöras.

Camilla Lindqvist
Telefon avdelning 4 08-561 656 40

Bifogas, aktbilaga 16-17

2015-10-20

Sellbergs Miljöjuridik AB

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka strand
mmd.nacka@dom.se

Sellbergs Miljöjuridik AB
Miljöjurist Gunilla Sellberg
Sjöstigen 4B
181 62 Lidingö
sellbergs@miljoturidik.se

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2015-10-21
MÅLNR: M 58-15
AKTBIL: 16

Mål nr M 58-15

Strandskyddsdispens, Fjällsvik 3:4 och 3:62, Värmdö Kommun, Lennart Strand.

Har fått Värmdö kommuns yttrande aktbilaga 13 med anledning av överklagan av länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen. Med anledning av det önskar vi bemöta kommunens skrivelse enligt nedan.

”Det straffrättsliga ansvaret skall särskiljas från ansvar enligt miljöbalken”

Miljöbalkens regler är grunden för såväl straff som föreläggande. Strandskyddet är ett områdesskydd som regleras i miljöbalkens 7 kap. Miljöbalken ställer krav på vad den enskilde får göra och inte göra inom strandskyddat område. Om någon gör en handling som enligt 7 kap miljöbalken kräver strandskyddsdispens utan att ha fått en strandskyddsdispens så har han begått ett brott mot miljöbalkens regler om områdesskydd och kan både straffas för brottet eller föreläggas att återställa.

I det fall kravet på ett återställande inte är motiverat utifrån strandskyddets syften utan endast skall fungera som avskräckande för andra eller att den som har utfört handlingen inte skall få en favör av den så kan ett sådant föreläggande inte utgöra något annat än ett straff.

Har det då begåtts något brott mot områdesskyddet?

Miljöbalken ställer krav på strandskyddsdispens för byggandet av hus men när det gäller anläggningar så vilar ansvaret på den enskilde att bedöma huruvida anläggningen kan skada bevarandet av goda livsvillkor för växter och djur samt om den påverkar allmänhetens tillgång till strandområde negativt. LS gjorde bedömningen att anläggningen av vägen och flyttning av bryggan varken påverkar allmänhetens tillgång till strandområdet eller att den ändrar områdets flora och fauna. Åklagaren har efter att ha tagit del av den omfattande förundersökningen huruvida LS begått något brott mot områdesskyddet strandskydd bedömt att han ej har gjort det. Polisutredningen innehåller förhör med kommunen. Kommunens bevis och underlag har inte lett till att åklagaren

Sellbergs Miljöjuridik AB
Sjöstigen 4B
181 62 Lidingö

Org. nr. 556782-4932

Telefon: 0709 27 82 90

ansett att ett brott har begåtts mot miljöbalkens regler om strandskydd därmed kan inte kommunen hävda att Ls har begått ett brott mot strandskyddsbestämmelserna utan att något nytt har tillförts. Inget nytt har tillförts efter polisutredningen som skulle kunna ändra åklagarens bedömning. Hade åtgärden krävt strandskyddsdispens för att den påverkar allmänhetens tillgång till stranden negativt eller att området biotop ändrats på ett sådant sätt att de djur och växter som fanns i området inte längre har goda livsvillkor (överlever) så hade LS åtalats för brott mot strandskyddet enligt miljöbalken.

Ls har inte begått något brott eller fel mot miljöbalken varför han ej heller kan föreläggas att ta bort det som han lagligen har genomfört.

Så här i efterhand har det visat sig att vägen stimulerat strandskyddets syfte på det viset att den nyttjas av allmänheten för att komma ner till stranden. Tas den bort så försvåras det för allmänheten att komma ner till stranden och motverkar därmed strandskyddets syfte. Huruvida en anläggning påverkar strandskyddets syfte skall prövas utifrån påverkan på området oavsett om det är markägaren eller någon annan som bygger en anläggning.

Djur och växter påverkades under byggnationen av vägen som började byggas 2007/2008. Sju år har gått sedan dess och omgivningen har kommit långt i återgången till den omgivande miljön. Att nu riva upp vägen och skrapa av jordlager skulle inte gynna området ursprungliga växter och djur.

”Kommunen skriver att förvaltningsmyndighetens betungande beslut innebär inte ett straff”s. 2 st 5, Om det inte innebär ett straff, vad innebär det då? Ett återställande strider mot strandskyddets båda syften i miljöbalken.

”Ianspråktagen”

Kommunen skriver (s.3 st.2) att området är naturmark, främst hållmarkstallskog varför den inte har varit ianspråktagen. Någoting är i anspråktaget när det nyttjas. Det avgörande är om de boende har använd sig av fastigheten för sina privata aktiviteter. I och med att hemfridszonen fram till ganska nyligen har varit minst 65-70 meter så har allmänheten aldrig lagt till vid stranden då husen syns från vattnet och ligger endast 45 meter från strandkanten samt att det låg ytterligare ett bostadshus 18 meter från strandlinjen som revs för att ge plats åt den i ärendet anlagda väg. Att hemfridszonen sedan 2009 sakta har gått mot ett mindre avstånd har ännu inte fallit in i allmänhetens rättsmedvetande och bebyggda fritidstomter i Stockholms skärgård upplevs som icke allemansrättsligt tillgängliga. De boende har uteslutande kunnat använda fastigheterna, från husen och ner till stranden, som helt privata. Naturligtvis har de använts för bad, lek och sjöliv runt bryggorna.

Det har hela tiden funnits två bryggor vilket länsstyrelsen bekräftar s.10 st 1 i beslut 2014-11-06. Bryggan på Fjällnäs 3:62 har flyttats från fastighetsgränsen och längre in på tomten till en plats där det sedan tidigare har funnits en brygga. Det har förbättra tillgängligheten för allemansrätten.

Hemfridszon

Kommunen skriver att åtgärder över och i ett vattenområde aldrig kan vara inom en hemfridszon.

Detta är fel ;

”Tomtplatsbestämningen syftar till att bestämma gränsen mellan det område där markägaren kan hävda en privat zon och det område som allmänheten har möjlighet att använda. Topografi, vegetation och förhållandena på platsen avgör tomtplatsens utsträckning. För bryggor, komplementbyggnader, ekonomibygnader etc. *utanför hemfridszon bör tomtplats inte avgränsas då de inte är avhållande för allmänheten utanför hemfridszon* eller tidigare bestämd tomtplats. För den typen av byggnader eller anordningar som kan godtas utanför hemfridszon eller tidigare beslutad tomtplats bör istället anges i vilken utsträckning mark eller vattenområde får användas för det avsedda ändamålet, se 7 kap 18 § f 2 st.” Naturvårdsverkets handbok strandskydd 2009:4 s.140 st. 3.”

MÖD 2011:42 är rättsfallet som det ofta hänvisas till när det påstås att hemfridszon normalt inte kan anses sträcka sig ut i vattenområde. I nämnda rättsfall anger MÖD som skäl för domen ”Allmänhetens rätt att röra sig på annans vattenområde är vidsträckt. Det är till exempel tillåtet att ro, segla, åka motorbåt eller vattenskidor, simma och vintertid gå på isen omedelbart utanför strandägarens bostadshus (se Bertil Bengtsson, Speciell fastighetsrätt - Miljöbalken, 2010, s 152). Således kan hemfridszonen normalt inte anses sträcka sig ut i vattenområdet.” I detta rättsfall handlade det om en 96 m² stor brygga i ett naturskyddat område. På grund av de specifika förutsättningarna i detta fall så kan det endast tas som viss vägledning men är inte prejudicerande. Bryggan som flyttats på Fjällnäs 3:62 sträcker sig inte alls ut i vattnet och ytterst lite över vattnet.

Någon gräsmatta har inte anlagts på fastigheterna.

Otydligt i nämndens beslut

Vidhåller att återställande av ett bortsprängt berg är tydligt. Att täppatill ett hål är att hindra användandet av det samma men något återställande av naturförhållandet är det inte.

Föreläggande att vidta åtgärd med hot om vite

Föreläggande om att vidta åtgärd vid hot om vite är endast användbart när kraven i lagstiftningen är tydlig. Miljöbalken 7:15 överlämnar åt den enskilde att bedöma om åtgärden påverkat strandskyddets syften eller inte. Om strandskyddsdispens sökes så skall den prövas enligt MB 7:18 men om strandskydd ej sökes för en anläggning så blir det en bedömningsfråga huruvida den enskilde har gjort en korrekt bedömning eller inte. Har den enskilde brutit mot lagen eller inte? Denna bedömning och graden av allvaret i brottet skall inte göras av tillsynsmyndigheten utan av polisen. Lagen måste vara så tydlig att varje medborgare kan förstå vad som är tillåtet eller förbjudet enligt lagen. Lagen förbjuder inte en enskild att göra en anläggning som inte påverkar strandskyddets syften, vad beträffar allmänhetens tillgänglighet – negativt och när det gäller bevarandet av goda livsvillkor för växter och djur såväl negativt som positivt.

Om ett föreläggande är verkställbart före lagakraftvinnandet så är adressaten skyldig att efterkomma föreläggandet före tidsfristens utgång, men vitet kan inte dömas ut förrän föreläggandet vunnit laga kraft. Lag om viten 2 §. Vilket i detta fall strider mot rätten att få sin sak prövad. Denna typ av beslut har sin befogenhet när kommunen vill stoppa en pågående verksamhet eller hindra överhängande skador som inte kan vänta på den rättsliga prövningen.

Vägen är redan byggd och bryggan flyttad, kravet på åtgärd kan vänta tills processen är avgjord varför kommunens beslut om omedelbar verkan skall undanröjas. Länsstyrelsen har i ett delbeslut 2012-03-20 5051-8173-2012 ändrat BMN beslut punkt 13 så att endast avgift för åtalsanmälan skall gälla omedelbart men i länsstyrelsens beslut 2014-11-17 har de glömt bort delbeslutet.

Vitesbeloppet

MB 26:9 "En tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas."

MB 26:14 "Beslut om förelägganden eller förbud får förenas med vite."

Kommunen måste ha stöd i miljöbalken för att förelägga åtgärd med hot om vite. Kommunen har bedömt att vägen med dess konsekvensåtgärder samt bryggan krävde strandskyddsdispens och då det saknades så kan kommunen förelägga återställelse vid vite. Men miljöbalken säger inte att strandskyddsdispens måste sökas för alla anläggningar. Det är den enskildes ansvar att själv bedöma om en anläggningsåtgärd påverkar något av strandskyddets syfte och därför skulle behöva strandskyddsdispens. LS har bedömt att åtgärden inte påverkar strandskyddets syften och argumenterat och bevisat detsamma. Stöd för det har han även av polisens förundersökning med vittnen, bevis, tillsynsmyndighetens uppgifter m.m. Kommunen har inte lyckats visa eller bevisa att åtgärden strider mot något av strandskyddets syften. Det enda kommunen kommer med är att åtgärderna har en privatiserande effekt. Ett standar argument men i det här fallet har vägen haft motsatt effekt. En brygga och en väg kan upplevas som privat eller kommunal. För allemansrätten spelar det ingen roll, allmänheten har tillträde till marken oavsett ägarbild. En kommunal brygga har alltid en väg eller en välutvecklad stig till den. Denna väg som går i en cirkel runt husen och till synes inte alls hänger ihop med husen upplevs av allmänheten som en kommunal anläggning. Därmed har den ingen privatiserande inverkan. Under själva anläggningsskedet från vilket fotografierna är tagna så syns vägen som ett sår i miljön men har numer börjat anta omgivningens natur och kommer snart inte att synas från sjösidan och kommer snart att utgöra en hård och jämn yta under naturmark.

Vites storlek

Det är en väg som har byggts alla de andra specificerade åtgärderna, förutom bryggan, är en konsekvens av vägen. Det vite som kommunen föreslår för återställandet av vägen och dess konsekvensåtgärder med 700 000 kr per kvartal och totalt 1 100 000 kr/kvartal är fullständigt oskäligt. Skulle sjukdom, väder eller annat oförutsett hända som omöjliggör återställandet inom närmsta året så är skulden uppe i 4.4 miljoner kronor. Vitets föreläggande står inte i proportion till skadan. Kommunen har inte påtalat någon skada för strandskyddet utan sagt att åtgärderna enligt

förarbeten till miljöbalken är sådana som *typiskt sätt skulle kunna* utgöra en påverkan på strandskyddets syfte men inte att det gör det.

Tiden som har gått sedan åtgärderna utfördes måste också tas i beaktande då väg och markutfyllningar har eller är på väg att snart smälta in i omgivande miljö. Trappor och räcken smälter mer in i miljön på liknande sett som de äldre som byttes ut. Bryggorna har antagit omgivningens gråa färg och sticker inte längre ut.

Nämnden skriver att det står i proportion till LS ekonomiska ställning men vad vet de om det?

Även ett vite om 10 000 kr/kvartal totalt skulle räcka för åtgärden skulle efterföljas om de har en laglig grund. Yrkar på att vitesbeloppet om 1.1 miljon/kvartal sätts ner till 10 000 kr/kvartal.

Avgift för tillsyn

Kommunen har att bedriva tillsyn;
dels sådan som omfattas av kommunalskatten – allmän tillsyn, och
dels så kallad "positiv tillsyn", MB 27:1, då en enskild i kommunen har fått någon särskild rätt ex. tillstånd för miljöfarlig verksamhet, strandskyddsdispens, bygglov m.m.

Vid positiv tillsyn har kommunen rätt att ta ut avgift vilket framgår av MB 27:1, " avgift för myndigheters kostnader för prövning och tillsyn" av det som har prövats.

Då det inte föreligger något tillstånd mot vilket efterlevnaden följs upp av kommunens tillsynsverksamhet så faller skrivelse till polismyndigheten under allmän tillsyn och belastar kommunalskatten.

Lidingö 20 oktober 2015

Gunilla Sellberg, ombud för Lennart Strand

Avdelning 4, Mark- och miljödomstolen - TNA

Från: Gunilla Sellberg <gunilla.sellberg@telia.com>
Skickat: den 23 oktober 2015 06:40
Till: Avdelning 4, Mark- och miljödomstolen - TNA; Rejdnell Anders - TNA
Kopia: lennart@elleskonsult.se
Ämne: M 58-17
Bifogade filer: 2015-10-22 M 58-17 vittnesbevisning.pdf; 2015-10-22 Bilaga 1, Hemfridszon 2015-10-23
20121010 NV Lst.JPG; 2015-10-22 Bilaga 2, Skiss Fjällsvik.pdf; 2015-10-22 Bilaga
2a, Inga-Lill Watz.pdf; 2015-10-22 Bilaga 2b, Lena Watz.pdf; 2015-10-22 Bilaga 3,
Urban Schelén.pdf; 2015-10-22 Bilaga 4, Leif Bröderman.pdf; 2015-10-22 Bilaga 5,
Anders Almen.pdf; 2015-10-22 Bilaga 6, Anders Engström.pdf

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

Översänder skrivelse vittnesutsagor inkl. 6 bilagor.
Härmed avslutar vi vår talan.
Önskar bekräftelse på att det mottagits.
Med vänlig hälsning
Gunilla Sellberg

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2015-10-23

Akt. M 58-17

Aktbil. 17

Sellbergs Miljöjuridik AB

Gunilla Sellberg
Miljöjurist

gunilla.sellberg@telia.com

Mobil: +46709278290 Fax: +467665347
Adress: Sjöstigen 4B 18162 Lidingö Sweden

NACKA TINGSRÄTT

2015-10-23

Ink 2015 -10- 2 3

Sellbergs Miljöjuridik AB

Akt...../.....

Aktbil.....

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka strand
mmd.nacka@dom.se

Sellbergs Miljöjuridik AB
Miljöjurist Gunilla Sellberg
Sjöstigen 4B
181 62 Lidingö
sellbergs@miljoturidik.se

Mål nr M 58-15

Strandskyddsdispens, Fjällsvik 3:4 och 3:62, Värmdö Kommun, Lennart Strand.

Angående muntlig bevisning.

LS har åberopat muntlig bevisning för att styrka riktigheten i sin berättelse av hur fastigheterna har använts (ianspråktagits) och hur de har sett ut vid olika tidpunkter. Efter dialog med domstolen att det inte föreligger någon värdeskillnad i det muntliga och skriftliga vittnesmålet väljer vi det skriftliga för att göra processen billigare och smidigare.

Vittnesutsagorna styrker att fastigheterna från husen och ner till stranden brukats och använts endast av de boende familjerna sedan de bebyggdes på 1950-talet. Vilket framgår av fastigheternas anläggningar. Varje fastighet har varit försedd med trappor från bostadshuset ner till bryggorna, en väg har funnits mellan bryggorna. Att det funnits ett bostadshus (strandstugan) fram till dess det revs i samband med byggandet av den nya vägen. Samt att fastigheterna inte har varit allemansrättsligt tillgängliga sedan de bebyggdes på 1950-talet. Det beror främst på att allmänheten och myndigheter tills för bara ett par år sedan uppfattade att hemfridszonen sträckte sig 65-70 meter vid synligt bostadsbebyggelse, se bilaga 1. Länsstyrelsen i Stockholms län och Naturvårdsverkets skylt, fotograferad på Ören i Nynäshamn hösten 2012.

Vittnesbeskrivning av Inga-Lill Watz, förra ägaren (bilaga 2a, denna återfinns även i kompletteringar till överklagan 2015-02-10) och hennes dotter Lena (bilaga 2b), som under flera år bodde i strandstugan. De bekräftar att husens och bryggornas placering, hur stigar, vägar och trappor gått samt äldre stenpartier och utfyllnader i vattnet. Efter att ha studerat den skiss (bilaga 2) som framtagits över hur området såg ut när LS köpte fastigheterna har de bekräftat att den stämmer överens med verkligheten.

Sellbergs Miljöjuridik AB
Sjöstigen 4B
181 62 Lidingö

Org. nr. 556782-4932

Telefon: 0709 27 82 90

För att styrka att fastigheterna från husen och ner till stranden använts av de boende och hur det har sett ut på platsen (strandstugan, anläggningar, stigar, stenpartier m.m.) innan de i ärendet omskrivna åtgärder företogs.

Urban Schelén, bilaga 3

Leif Bröderman, bilaga 4

Anders Almen, bilaga 5

För att styrka att bryggan på Fjällsvik 3:4 funnits där sedan länge.

Anders Engström, bilaga 6

Lidingö 22 oktober 2015

Gunilla Sellberg, ombud för Lennart Strand

NATURRESERVAT

Allemansrätten

”Inte störa – inte förstöra”

Enligt allemansrätten ska alla ha tillgång till naturen. Denna förmån har dock inte angetts i någon lagtext. Det är en frihet som innebär en begränsad rätt att använda annans fastighet.

Men den enskildes frihet får inte bli till ofrihet för andra. Allemansrätten kräver ansvar och omdöme. Man får inte skada natur och djurliv, man måste visa hänsyn mot markägare och mot andra människor i naturen, inte störa – inte förstöra.

En fastighetsägare har rätt till avskildhet inom sin hemfridszon. Storleken på denna beror på olika omständigheter som bostadshusets belägenhet, den kringliggande terrängen, vegetation m.m. Enligt rättspraxis sträcker sig hemfridszonen 60-70 meter från bostadshuset.

Njut av naturen men visa hänsyn.

ÖRENS

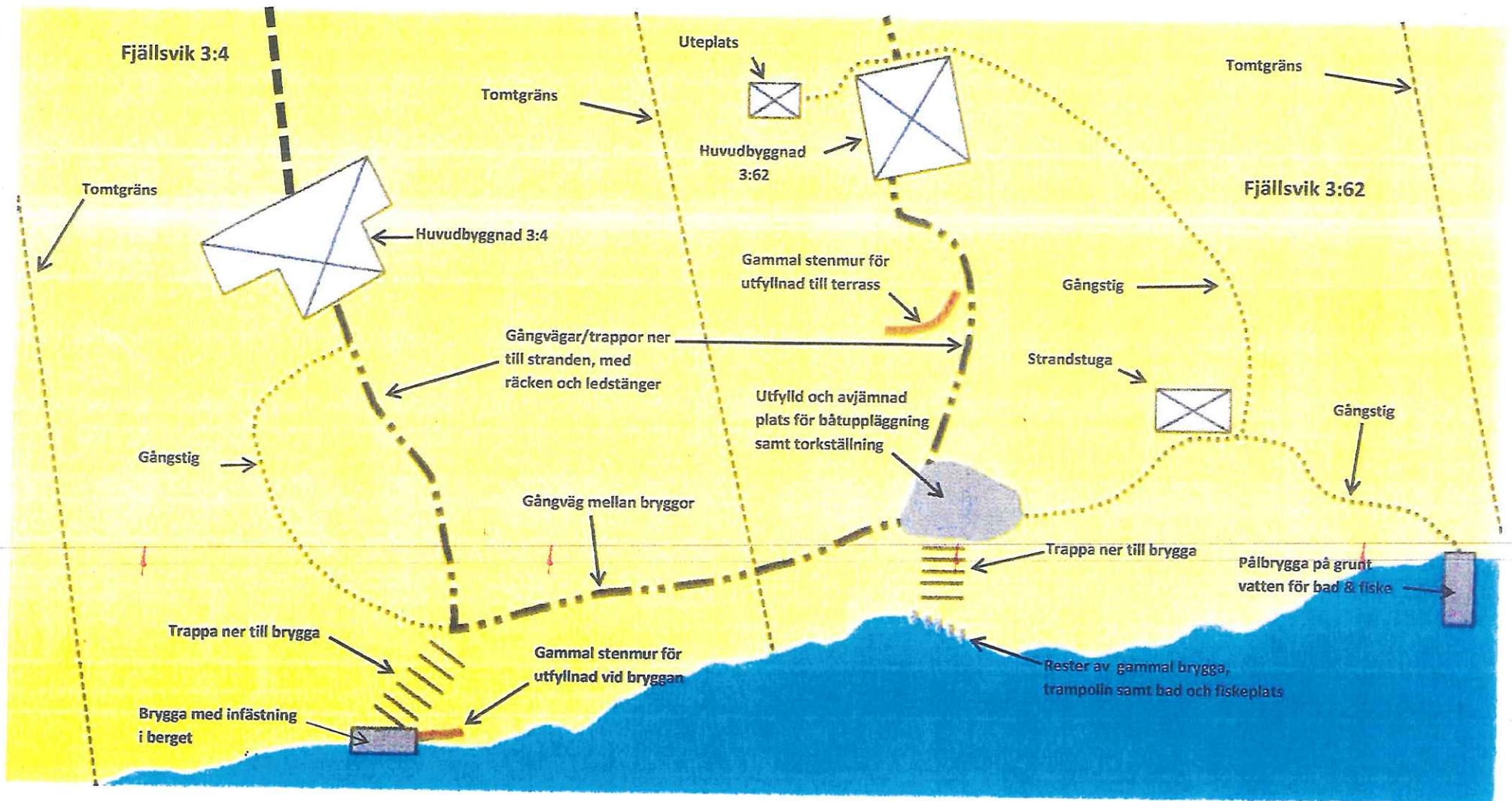
NATURRESERVAT

Mer information om allemansrätten finns på
www.naturvardsverket.se
www.ab.lst.se

Avser fastigheterna Fjällsvik 3:4 samt Fjällsvik 3:62

Vid förvärvandet av de båda fastigheterna år 1997 fanns enligt skiss nedan ett antal anlagda vägar, gångstigar, hus och bryggor mellan huvudbyggnaderna och strandlinjen. **OBS skiss ej skalenlig!**

- Hej Lennart
 Värmt och tack för
 din stora kärlek
 din påminnelse om gamla
 minnen
 och din samman
 jag hoppas ni kan
 komma i kontakt med
 Inge Röjd Tel. 6477338
 Hjärtliga hälsningar och
 hoppas att gå bra för er.

- KRAM
 Lennart
 Inge

8 Uth. den 3 juni 2013

- till Lennart Sjöstrand
 Vänligt tack för
 dina fina kartor
 och påminne om gamla
 minnen
 och dina samman

Jag hoppas ni kan
 komma i kontakt med
 Inge Högl Tel: 0477338

Hjärtliga hälsningar och
 hoppas att det går bra i S.

- KRAN Sjöstrand
 Karl.

8 Hb, den 3 juni 2013

Hej

3/6-13

HÄR KOMMER TELENR:
TILL INGEBRIGT HÖJD'S KOMPIS,
BARBRO EDBERG, HON KAN
OCKSÅ INTYGGA ATT DIN
BESKRIVNING STÄMMER

Lycka till nu

Vänlig hälsning

Jena Watz

Föreläsning C

17 30 stäm

Tyresö 2011-11-22

Jag: Ernst Urban Schelén

Intygar: att nya bryggan på Fjällsvik 3:62 ligger på samma plats som den tidigare, jag har personligen varit på besök många gånger sedan 1997 och själv vistats på den plats där det fanns rester av den gamla bryggan, där vi badat och även lagt till med båt

att det även tidigare på Fjällsvik 3:62 fanns naturstens trappor delvis undergjutna med betong som en fortsättning från huvudbyggnaden över en uppställningsplats för båt samt torkställningar/klädsträck och vidare ner till bryggan

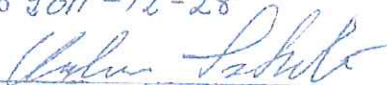
att det på Fjällsvik 3:62 fanns en brygga på pålar nära gränsen till Fjällsvik 3:110

att det på Fjällsvik 3:62 funnits en röd stuga med vita knutar samt murad skorsten och eldstad/spis

att det även tidigare på Fjällsvik 3:4 fanns naturstens trappor delvis undergjutna med betong som en fortsättning från huvudbyggnaden ner till bryggan

Att ovanstående vittnesutsaga överensstämmer och är sanningsenlig kan jag intyga.

Tyresö 2011-12-28

Urban Schelén

Stockholm 2012-03-12

Jag kan intyga enligt nedan att jag under åren 1997 till 2011 besökt Lennart Strand på hans sommarställe i Djurhamn. Jag kan inte säga exakt hur många gånger jag varit där, men vet med säkerhet att jag besökt Lennarts sommarställe tre gånger per år eller mer. Jag minns att det vid mina första besök fanns bryggor och en röd stuga nere vid stranden, det fanns även trappor och vägar från husen och ner till bryggorna. Jag vet att den röda stugan har rivits under senaste åren och att bryggorna renoverats.

Leif Bröderman

Leif Bröderman

Stockholm 2012-02-20

Jag: Anders Almen

Intygar: att vid mina besök hos Lennart Strands sommarställe har jag vid upprepande tillfällen lagt till med min båt vid bryggan som ligger på nordliga (Fjällsvik 3:4) av Lennarts två fastigheter. Vid mitt första besök 1999 var bryggan i så dåligt skick att jag trampade igenom på ett ställe, bryggan har under åren reparerats och blev hel klar 2011. På den södra fastigheten (Fjällsvik 3:62) fanns rester av en gammal brygga, denna plats använde vi många gånger under åren för bad och fiske, 2000 hade vi vårt första midsommarfirande på en avjämnad yta framför den röda strandstugan, detta har vi upprepat under ett flertal år.

Det fanns också vid mitt första besök en brygga på pålar intill gränsen mot fastigheten 3:110, denna brygga revs 2007, även strandstugan revs 2007.

Jag intygar att ovanstående överensstämmer och är sanningsenligt.

Stockholm

2012-02-20

Anders Almen